

Dom afsagt Aar 1931 den 23. December af Vestre Landsret i Sagen V. L. Nr. 1503/1931.

Sønderjydske Hypotheklaanefond i Tønder og Landmand Hans P. Sørensen af Tinglevmark
mod

Broderup Andelsmejeri ved dets Formand Gaardejer Th. Carstensen af Kravlund.

Ved en den 24. August 1931 afholdt Tvangsauktion overtog Sagsøgerne, Sønderjydske Hypotheklaanefond i Tønder, Ejendommen Bind II, Blad 9 Art. Nr. 135 m. fl. af Tinglev By og Sogn som ufyldestgjort Panthaver. Da den tidligere Ejer af Ejendommen, der efter Auktionen af de nævnte Sagsøgere var antaget til at bestyre Ejendommen, ikke kunde skaffe Midler til at forblive paa Ejendommen, indgik disse Sagsøgere den 6. Oktober 1931 en Kontrakt om Transport paa Retten til Udlægsskøde med Sagsøgeren Landmand Hans P. Sørensen nu af Tinglevmark. Ifølge denne Kontrakt, efter hvilken Købesummen var aftalt til 16 000 Kr., garanterede Hypotheklaanefonden Sørensen for de økonomiske Følger, som maatte opstaa ved eventuel Mejeri-Boykotning af Ejendommen i Anledning af Overdragelsen.

Den tidligere Ejer havde været Medlem af de Sagsøgte, Broderup Andelsmejeri, hvis Mejeribygning ligger i kort Afstand fra den her under Sagen omhandlede Ejendom, der saaledes henhører til de Sagsøgtes naturlige Omraade. Efter § 1 i de Sagsøgtes den 1. December 1923 udfærdigede Vedtægter er Selskabets Formaal at bringe det bedste og mest mulige ud af Medlemmernes Mælkeproduktion. I § 2 bestemmes derhos: „Som Medlem kan optages enhver Mælkeproducent indenfor det Omraade, Mejeriet omfatter.“ I de nævnte Vedtægters § 5 hedder det dernæst bl. a.: „Ved Ejendoms- eller Forpagtningsveksel kan den følgende Ejer eller Forpagter træde ind i alle Rettigheder og Pligter overfor Foreningen ogsaa uden sin Forgængers Billigelse og optages som nyt Medlem uden Optagelsesbeslutning af Generalforsamlingen.“ Straks da Sagsøgeren Sørensen havde tiltraadt Ejendommens Drift, nægtede de Sagsøgte at modtage og behandle hans Mælk, og da Sørensen derpaa i Skrivelse af 27. Oktober d. A. til Formanden for det sagsøgte Mejeri, Gaardejer Carstensen af Kravlund, begærede sig anerkendt som Interessent i Mejeriet, modtog han en den 2. November s. A. dateret Svarskrivelse, hvorefter der uden nærmere Motivering blev nægtet ham Anerkendelse som Interessent, idet den foran gængivne Bestemmelse i Vedtægternes § 5 ved en i Løbet af Sommeren 1931 og forinden Tvangsauktionens Afholdelse afholdt Generalforsamling havde faaet følgende Affattelse: „Ved Ejendoms- eller Forpagtningsveksel kan den følgende Ejer ikke træde ind i Foreningen uden sin Forgængers Billigelse og optages som nyt Medlem ved Generalforsamlingens Beslutning. En Køber, som overtager Ejendommen ved Tvangssalg eller lignende, kan ikke optages.“

Idet Sagsøgerne har anbragt, at den sidstnævnte Bestemmelse i Vedtægterne ved at udelukke fra Medlemsskab Erhververe gennem Tvangsrealisation paa uberettiget Maade begrænser Sagsøgeren Sørensen Adgang til Udnyttelse af sin Ejendom, at den derfor maa stride mod Bestemmelserne i § 1 i Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden samt som en Boykot medfører Straffansvar efter samme Lovs § 3, og idet de endvidere har medført, at denne Boykot medfører et betydeligt Tab for Sørensen, der fuldstændig forhindres i at afsætte Mælken fra sin Ejendom, har de under nærværende Sag nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte dels tilpligtes at anerkende og optage som Medlem af det sagsøgte Mejeri Sagsøgeren Sørensen, dels tilpligtes at betale denne en Erstatning efter Rettens Skøn ikke udover 1 100 Kr., dels endelig idømmes Straf efter den sidstnævnte Lovbestemmelse.

De Sagsøgte har procederet til Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte i første Række gjort gældende, at Sagsøgeren Sørensen ikke har noget retligt Krav paa at blive Medlem af det sagsøgte Selskab, idet dette selv maa være Herre over, hvem det ønsker at optage som Medlem, i hvilken Henseende der foreligger en paa lovlig Maade vedtagen Beslutning om ikke at optage Sagsøgeren Sørensen. For saa vidt det er paastaet, at ovenfor